

**OPLEIDINGS-
HANDBOEK**

Op de grondrechten gebaseerde politieopleiding

Een handboek voor politieopleiders

Bijlage 4
Compilatie van de praktijken

Deze bijlage is een aanvulling op het handboek *Op de grondrechten gebaseerde politieopleiding – Een handboek voor politieopleiders* (ISBN 978-92-9491-781-2).

Foto (voorblad en binnenzijde): © Shutterstock

FRA – BUREAU VAN DE EUROPESE UNIE VOOR DE GRONDRECHTEN

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Wenen – Oostenrijk+

Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699

fra.europa.eu – info@fra.europa.eu

[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)

[linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency](https://www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency)

twitter.com/EURightsAgency

Bijlage 4: Compilatie van de praktijken

Bijlage 4 geeft u een idee van de manier waarop andere politie-opleidingsinstituten mensenrechtenopleidingen verzorgen. Wanneer u meer informatie wilt hebben over een activiteit, kunt u contact opnemen met de betreffende opleiders. U vindt hun gegevens aan het eind van elke oefening.

INHOUD

Praktijk 1: Leiderschapsprogramma „Positieve actie” – opening van het seminar	2
Praktijk 2: Een-op-eengesprekken.....	4
Praktijk 3: Mensenrechtenopleiding voor politieagenten op historische locaties waar nazimisdrijven zijn gepleegd: politiewerk toen en nu	8
Praktijk 4: Opleiding aan de hand van scenario's	14
Praktijk 5: Diversiteitsopleiding.....	18
Praktijk 6: Interculturele communicatie – werken met mensen uit andere culturen.....	23
Praktijk 7: Programma over mensenrechten en terrorismebestrijding	26
Praktijk 8: Homofobe en transfobe haatmisdrijven	28

Praktijk 1: Leiderschapsprogramma „Positieve actie” – opening van het seminar

Op welke thematiek ligt de nadruk?	De opening van het seminar is een cruciaal en gevoelig moment. Het is van belang om negatieve verwachtingen weg te nemen en de basis te leggen voor constructieve, open gesprekken.
Welke aspecten van het leren komen met name aan bod?	Houding
Wat zijn de doelstellingen?	<ul style="list-style-type: none"> • Een positieve leeromgeving tot stand brengen. Maak de deelnemers duidelijk dat er ruimte is voor kritische standpunten, zonder te stigmatiseren of te veroordelen. • Ga in op de grondbeginselen van het seminar, zoals respect, openheid en eerlijkheid. • Ga in op het verschil tussen een persoon en zijn of haar handelen.
Wat is de doelgroep?	Politieagenten in alle rangen en posities
Beschrijf de praktijk	<p>Bereid vier flip-overs voor. Schrijf op elke flip-over een andere uitdrukking (open houding/gesloten houding/wanneer ik luister/wanneer ik niet luister).</p> <p>Verdeel de groep in vier werkgroepen en vraag aan elke groep om voorbeelden voor een thema te geven (Als je een open houding hebt, hoe maak je die dan zichtbaar in de cursus? Als je een gesloten houding hebt, hoe maak je die dan zichtbaar in de cursus?). Iedere werkgroep behandelt slechts één thema.</p> <p>Breng de hele groep weer samen en verzamel de resultaten van de werkgroepen (bijvoorbeeld: als ik een open houding heb [...] dan luister ik, maak ik contact en eerbiedig ik anderen), en voeg de aanvullende suggesties van de groep toe. Schrijf de voorbeelden op de flip-over.</p> <p>Begin de discussie met de volgende vraag: „Waarom zou iemand een gesloten houding hebben?” Verzamel de ervaringen en opmerkingen van de deelnemers.</p> <p>Merk tot slot op dat het gedrag en de houding van mensen voornamelijk voortkomen uit hun ervaringen, en maak daarbij een onderscheid tussen een persoon en zijn/haar acties.</p> <p>Zorg ervoor dat de deelnemers dit beginsel tijdens de hele sessie in hun achterhoofd houden. Dit beginsel moeten zij onthouden en zich eigen maken in hun dagelijkse politiewerk.</p> <p>Hang de flip-overbladen op aan de muur; laat ze gedurende de gehele opleiding hangen en verwijst ernaar tijdens de sessies.</p>
Welke methodologie wordt toegepast?	Werkgroepen, discussie

Randvoorwaarden

Aanbevolen aantal deelnemers	12-24 deelnemers
In welke setting vindt de opleiding plaats?	De deelnemers zitten in een kring. De ruimte moet groot genoeg zijn zodat verschillende werkgroepen rond de flip-overs kunnen zitten en discussiëren.
Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?	Minimaal 50 minuten
Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?	Welke invloed heeft uw houding op onze dienstverlening aan het publiek? Indien het politiepersoneel een open houding zou hebben, zouden we dan deze opleiding volgen? Bespreek deze vraag.

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

Met deze oefening kan de groep focussen op succes en hoe succes verband houdt met houding en gedrag. Het is ook een instrument aan de hand waarvan de groepsleden elkaar gedurende de workshop kunnen bekritisieren en ondersteunen.

Belangrijke succesfactoren

Stel u ondersteunend op wanneer u instructies geeft over de oefening, met name over het deel dat gaat over een gesloten houding. Maak duidelijk dat iemand een gesloten houding kan hebben wegens een gebrek aan ervaring en dat dat niet een karaktertrek hoeft te zijn. Bedenk hoe de groep tijdens de cursus een persoon met een gesloten houding kan ondersteunen.

U kunt de zinnen „Wanneer ik luister” en „Wanneer ik niet luister” veranderen in „Wanneer ik opensta” of „Wanneer ik niet opensta”, of door een andere zin die u relevant vindt voor uw workshop.

Overdraagbare patronen

Deze oefening introduceert persoonlijke verantwoordelijkheid in de cursus en belicht houdingen en gedragingen die het leerproces en de vooruitgang kunnen bevorderen of belemmeren. De oefening kan tot stevige discussies leiden die u aan het denken zetten over de impact van dit gedrag op individuen, groepen binnen de politie of het publiek. Hiermee legt u de basis voor het begrijpen van de grondgedachte van de mensenrechten- en andere non-discriminatie wetgeving. Met een bekwame begeleider is dit een zeer doeltreffend instrument.

Bron: National Police Improvement Agency, Verenigd Koninkrijk; opleider/auteur: Gamal Turawa: purplefrogsrule@btinternet.com

Praktijk 2: Een-op-eengesprekken

Op welke thematiek ligt de nadruk?	De rol van de politie in een democratische samenleving
Welke aspecten van het leren komen met name aan bod?	Kennis: kennis vergaren over de rol van de politie vanuit een mensenrechtenperspectief Houding: iedereen's waardigheid en rechten eerbiedigen, ook die van sociaal uitgesloten personen, mensen die kritiek hebben op de politie en wetsovertreders Vaardigheden: de communicatieve vaardigheden bevorderen
Wat zijn de doelstellingen?	<ul style="list-style-type: none"> • Het concept „mensenrechten en menselijke waardigheid“ concreet maken in het contact met personen die doorgaans worden gezien als „tegenstanders“ van de politie, zoals gemarginaliseerde en/of sociaal uitgesloten personen • Erkennen dat die „tegenstanders“ vaak waardevolle en uitgebreide kennis en opvattingen hebben die nuttig kunnen zijn voor de politie • De deelnemers leren om niet vijandig, minachtend of cynisch te reageren • Diversiteit naar waarde schatten • Denken vanuit een ander perspectief • Het op emoties gebaseerde inzicht verschaffen dat ook sociaal uitgesloten personen en personen die kritiek hebben op de politie of de wet overtreden, het recht hebben om menselijk te worden behandeld, ook in geval van conflicten en stressvolle situaties • Er een gewoonte van maken om de rol van de politie van buitenaf te beschouwen, vanuit het oogpunt van kwetsbare of moeilijk bereikbare groepen
Wat is de doelgroep?	Deze praktijk wordt vooral gebruikt in de beginfase van een basisopleiding en in leiderschapscursussen.
Beschrijf de praktijk.	<p>De studenten moeten een gesprek aangaan met een persoon die in aanraking is gekomen met de politie, bijvoorbeeld gemarginaliseerde of sociaal uitgesloten personen, verdachten van misdrijven of mensen met een andere etnische achtergrond.</p> <p>1. Inleiding: In de voltallige groep wordt de deelnemers gevraagd bronnen te noemen waarop zij hun standpunt over de rol van de politie hebben gebaseerd (denk aan romans en films, de media – waarin vaak de dramatische aspecten van politiewerk worden belicht – en familie en vrienden, uiteenlopend van mensen die zelf agent zijn tot personen die weinig contact hebben met de politie). Maak tijdens de inleiding duidelijk dat degenen die het vaakst met de politie in aanraking komen – en voor wie het contact met de politie van groot belang is – degenen zijn naar wie het minst geluisterd wordt.</p>

	<p>2. Voorbereiding:</p> <p>a) Evalueer het wetenschappelijke artikel¹ over diepgaande gesprekken met sociaal uitgesloten en hun contacten met de politie. Het artikel is door twee politieagenten geschreven. Bespreek de methode die wordt gebruikt om in contact te komen met moeilijk bereikbare personen en de belangrijke resultaten voor de politieorganisatie.</p> <p>b) Bespreek belangrijke luistervaardigheden, zoals actief luisteren en technieken om een gelijkwaardige relatie tot stand te brengen tijdens het gesprek en om bevestigingsvooroordelen te vermijden. Vóór het gesprek krijgen de deelnemers begeleidende vragen uitgereikt.</p> <p>3. Een-op-eengesprek: De deelnemer kiest iemand over wie hij/zij een negatieve mening heeft als gesprekspartner. Het doel van de deelnemer bij dit gesprek is om te leren van de ervaringen die zijn/haar gesprekspartner heeft gehad met de politie. Voorzie genoeg tijd voor het gesprek!</p> <p>4. Schriftelijk verslag: Iedere deelnemer schrijft een samenvatting van het gesprek (3-5 pagina's). Hij/zij legt de schriftelijke samenvatting eerst aan de gesprekspartner voor, zodat die feedback kan geven en het verslag kan goedkeuren. De deelnemers moeten de meningen en feiten adequaat beschrijven. Indien nodig moeten wijzigingen worden aangebracht. De deelnemer hoeft zijn/haar persoonlijke reflecties niet te delen met de gesprekspartner. Vervolgens wordt het hele verslag gedeeld met de andere deelnemers.</p> <p>5. Discussie en feedback: De deelnemers worden in kleine groepjes verdeeld om elk gesprek uitvoerig te bespreken en erover van gedachten te wisselen. De groep selecteert één gesprek dat aan de voltallige groep wordt gepresenteerd.</p> <p>6. Reflectieteam: Bespreek met de voltallige groep de uitkomst van de gesprekken aan de hand van een gestructureerd reflectieproces.</p>
Welke methodologie wordt toegepast?	Groepswork, gesprek, reflectie, discussie
Is er een verband met andere onderwerpen?	<ul style="list-style-type: none"> • Kwetsbare groepen in de samenleving • Non-discriminatie

¹ Wahlström, M. (2008), Jezelf beschouwen vanaf de andere kant. Een compilatie en analyse van gesprekken van politieagenten met „de tegenpartij” (Se sig själv från andra sidan. En sammanställning och analys av polisintervjuer med „motparter”), Universiteit van Göteborg (2008). In het rapport worden 29 verslagen van gesprekken met tegenstanders geanalyseerd. De verslagen zijn in het kader van een politiecursus van de Zweedse politieacademie over politietactieken in mensenmassa's geschreven door politieagenten. Aangezien het rapport alleen in het Zweeds beschikbaar is, dienen opleiders voorbeeldrapporten op te stellen met gesprekken om de studenten een idee te geven van het gewenste resultaat.

Randvoorwaarden

Aanbevolen aantal deelnemers	12-24 personen
Wat is het gewenste profiel van de opleiders?	Het team van opleiders bestaat uit een politieagent (intern) en een gedragswetenschapper (extern).
In welke setting vindt de opleiding plaats?	De deelnemers zitten in een kring.
Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?	<ul style="list-style-type: none"> • 2 + 2 uur (inleiding + voorbereiding) • 2 dagen voor de gesprekken en het opstellen van het verslag • 2 uur waarin de werkgroep (6 deelnemers, zonder aanwezigheid van de opleider) grondig ingaat op de reacties en de lessen die men heeft getrokken uit de gesprekken. Na deze discussie deelt de groep een samenvatting uit aan de rest van de klas. • 4 uur voor discussie naderhand (de gehele klas plus beide opleiders)
Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?	Het gesprek is bedoeld om informatie te verzamelen over de standpunten, gedachten en gevoelens van de tegenstander bij zijn/haar contacten met politieagenten in de praktijk, waaronder in de operationele context.

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

In tegenstelling tot de werkelijkheid staat de deelnemer hier op gelijke voet met zijn of haar gesprekspartner. Veel ervaren agenten die deze gesprekken hebben gevoerd, voelden zich in eerste instantie onzeker en ongemakkelijk bij deze taak. Tijdens het gesprek veranderde deze houding in belangstelling. Dit proces helpt om stereotype denkbeelden te verminderen en te leren om iedereen te zien als een waardevolle persoon die met respect en waardigheid moet worden behandeld.

Deze gesprekken dragen ertoe bij dat de deelnemers hun „tegenstanders” gaan beschouwen als deskundigen. Ze verminderen de neiging om zichzelf te beschouwen als superieur en verminderen het risico dat de deelnemers later tijdens hun werkzaamheden misbruik zullen maken van hun macht. Vanuit deze invalshoek kunt u gemakkelijk een vruchtbare theoretische discussie op gang brengen over de rol van de politie als beschermer van de mensenrechten.

Belangrijke succesfactoren

Zorg ervoor dat men nieuwsgierig wordt naar het standpunt van de ander. Veel deelnemers verplaatsen zich graag in het standpunt van politieagenten, maar minder graag in dat van hun „tegenstanders“.

Vind de juiste persoon voor het gesprek. Veel deelnemers moeten moeite doen om het gesprek aan te gaan met een persoon die zij normaal gesproken zouden ontwijken.

Vermijd de defensieve reflex. In het gesprek hebben de deelnemers vaak de behoefte om de houding en het optreden van de politie uit te leggen en te verdedigen, met name wanneer de gesprekspartner negatieve ervaringen heeft gehad. Wanneer zij deze impuls negeren, wordt het gesprek informatiever. De persoonlijke gevoelens van de deelnemers kunnen later aan bod komen in de reflectie.

Voorzie genoeg tijd. Er moet genoeg tijd zijn voor het gesprek en de reflectie naderhand.

Geef deelnemers de mogelijkheid om te reflecteren. De deelnemers moeten de mogelijkheid krijgen om te reflecteren op hun eigen impliciete aannames bij acties en beoordelingen.

Overdraagbare patronen

Vermindert stereotypen en cynisme.

Laat zien dat de algemene opvatting dat tegenstanders vijandig staan tegenover de politie, niet klopt.

Helpt om de eigen rol in conflictbeheer te begrijpen.

Helpt om af te zien van een respectloos politieoptreden dat leidt tot langdurig wantrouwen en verontwaardiging jegens de politie.

Helpt om een evenwicht te vinden tussen de politie als misdaadbestrijder – met de nadruk op de „oorlog“ tegen misdaad en criminelen – en de politie als beschermer van de mensenrechten.

Bron: Politieacademie Zweden; opleider/auteur: Maria Knutsson:
maria.knutsson@polisen.se

Praktijk 3: **Mensenrechtenopleiding voor politieagenten op historische locaties waar nazimisdrijven zijn gepleegd: politiewerk toen en nu**

Op welke thematiek ligt de nadruk?	De rol van de politie in nazi-Duitsland en de relevantie ervan voor het politietoetreden vandaag
Welke aspecten van het leren komen met name aan bod?	Kennis en houding
Wat zijn de doelstellingen?	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht verkrijgen in de oorzaken van veranderingen in de politiemacht bij de overgang van een democratisch naar een totalitair systeem • Structuren binnen de nazipolitie in kaart brengen, waardoor men de vergelijking moet trekken met de politiestructuren in een democratische samenleving • De uitgebreide bevoegdheden van de nazipolitie evalueren, zodat de deelnemers gaan beseffen dat onbeperkte macht bij staatsinstellingen de mensenrechten in gevaar kan brengen • Begrijpen dat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens een reactie is op de misdaden tegen de menselijkheid die in nazi-Duitsland zijn gepleegd • Ervaringen en grensgevallen bespreken met betrekking tot mensenrechten tijdens het politiewerk • Een nieuwe kijk ontwikkelen op de noodzaak om het eigen handelen op mensenrechtennormen te baseren, bijvoorbeeld in het kader van uiteenlopende acties, sociale normen en afwijkend gedrag, de verspreiding van de verantwoordelijkheid door taakverdeling en vraagstukken inzake het behoren tot een sociale groep en groepsidentiteit • Reflecteren op situaties in het heden waarbij een conflict bestaat tussen politietoetreden en mensenrechten • Inzicht verkrijgen in hoe discriminatie, het ontnemen van rechten en uitsluiting werken
Wat is de doelgroep?	Politieagenten in opleiding en jonge professionals en ambtenaren met enkele jaren werkervaring
Beschrijf de praktijk.	Tijdens deze drie dagen durende opleiding worden de activiteiten van de politie in nazi-Duitsland in de context van hedendaagse mensenrechtenkwesies geplaatst en wordt gekeken naar de overeenkomsten en verschillen tussen de mensenrechten toen en nu. Deze praktijk begint met een inleiding in de politieacademie, gevolgd door twee dagen in het herinneringscentrum Neuengamme. U kunt ook een verkorte versie organiseren in een willekeurig herinneringscentrum door sterk de nadruk te leggen op de nationale/lokale context en de rol van de politie in die periode.

Dag 1, locatie: politieopleidingsinstituut (3 uur)**1. Start (open vragen, discussie, film, foto's)**

- Open discussie: werkmotivatie, eerdere bezoeken aan herinneringsplaatsen
- Discussie over een veelbesproken actuele tekst over de vraag of het nog steeds relevant is om de nazimisdrijven onder de aandacht te brengen
- Film „Mijn persoonlijke link met de SS“: de visie van kinderen en kleinkinderen van nazimisdadigers op de misdrijven. Bespreken van de ervaringen van de deelnemers
- Historische en actuele foto's van de politie in actie: Wat waren/zijn de taken van de politie toen en nu?

2. De betrokkenheid van de politie in nazi-Duitsland bij misdrijven (audiomateriaal, werken met historische bronnen, presentatie)

- Audiomateriaal: getuigenis van een dader van door politiepatrouilles (Ordnungspolizei) gepleegde misdrijven in Polen. Discussie over de motieven en de reikwijdte van de activiteiten van de betrokken politieagenten

Voorlichting over een aantal vervolgte groepen (zoals homo's, Sinti en Roma) in nazi-Duitsland via een evaluatie van wetsteksten

- Presentatie: controle van de nazipartij, de structuur en de taken van de politie en de veranderingen van de sociale normen die van toepassing zijn op het politiewerk. Dit kan worden getoond aan de hand van de vervagende grenzen van het politiewerk in nazi-Duitsland.

Dag 2, locatie: herinneringscentrum Neuengamme (7 uur)**3. Associatieve inleiding (foto's en citaten)**

- Tijdens het seminar worden recente citaten en foto's besproken (zoals Sinti en Roma, preventieve opsluiting en misdaadpreventie).

4. Het systeem van concentratiekampen in nazi-Duitsland (inleidende opmerkingen en rondleiding met een gids)

- Inleidende opmerkingen: de rol van de politie in het systeem van concentratiekampen
- Rondleiding door de voormalige gevangenis en langs de tentoonstelling over verschillende groepen gevangenen in het herinneringscentrum Neuengamme

5. Nadere beschouwing van de kernaspecten (werkgroepen)

- Politieagenten als bewakers en als gevangenen in concentratiekampen
- De betrokkenheid van de politie bij deportaties/ massamoord

	<p>Dag 3, locatie: herinneringscentrum Neuengamme (7 uur)</p> <p>6. De daders, omgaan met de misdrijven en de overeenkomsten/veranderingen binnen de Duitse politie voor en na 1945 (tentoonstelling, presentatie, discussie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rondleiding langs de tentoonstelling over de bewakers/daders van het concentratiekamp Neuengamme • Discussie na het bezoek aan de tentoonstelling, presentatie over omgaan met de misdrijven na 1945: de vervolging van daders en de politieke denazificatie. Voorbeelden van biografieën van politieagenten <p>7. Een historische en hedendaagse kijk op mensenrechtenkwesities (presentatie en discussie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historisch overzicht van de oorsprong van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de ontwikkeling van internationale mensenrechtenbescherming als gevolg van de nazimisdaden. Nadere beschouwing van specifieke artikelen uit de Verklaring die vandaag relevant zijn voor het politiewerk <p>8. Nadere beschouwing van actuele mensenrechtenkwesities in het licht van de overeenkomsten en veranderingen na 1945 (werkgroepen en begeleide discussie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preventief politieoptreden – vergelijking met preventieve maatregelen in nazi-Duitsland • De behandeling van de Sinti en de Roma en de rol van de politie toen en nu • Preventieve detentie toen en nu <p>9. Evaluatie van het seminar (feedback en discussie)</p> <p>Discussie over de structurele en thematische verbanden tussen het debat toen en nu</p>
<p>Welke methodologie wordt toegepast?</p>	<p>Presentaties, begeleide gesprekken, groepsdiscussies, werkgroepen, audio- en videomateriaal, werken met foto's, historische documenten en casestudies</p>
<p>Is er een verband met andere onderwerpen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Discriminatiemechanismen • Uitsluiting van gemarginaliseerde groepen en minderheden • Mensenrechtenschendingen bij andere instellingen • Bespreking van ethische kwesities in het politiewerk

Randvoorwaarden

Aanbevolen aantal deelnemers	12–24 personen
Wat is het gewenste profiel van de opleiders?	De opleiders moeten bekend zijn met de geschiedenis van nazi-Duitsland en de nasleep ervan, alsook met het huidige sociale debat over politiewerk en mensenrechteneducatie. Het is mogelijk om meerdere opleiders in te zetten – niet iedereen hoeft alles te weten.
In welke setting vindt de opleiding plaats?	Seminarruimte, tentoonstellingsruimte en terrein van het herinneringscentrum
Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?	2,5 dag
Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?	Regelmatig ervaart men een belangenconflict tussen beperkingen van de politiebevoegdheden in verband met de mensenrechten enerzijds en de doelstellingen van het politiewerk anderzijds. Agenten kunnen bepaalde politiegerelateerde beginselen en regels ervaren als beperkingen en als een belemmering voor het politiewerk. Deze oefening kan politieagenten helpen om de acties en beperkingen van de politie te beschouwen vanuit het perspectief van de mensenrechten en om de historische oorsprong van bepaalde politieregels te begrijpen. Ook kan de oefening helpen om in te zien dat bepaalde regels die men als obstakel ziet voor het dagelijkse politiewerk, een hoger doel dienen: eerbiediging en bescherming van de grondrechten, de kerntaak van de politie.

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

Presentaties en discussies over controversiële onderwerpen kunnen de deelnemers helpen om stereotypen achter zich te laten, zodat het voor hen gemakkelijker wordt om hun echte mening te geven en niet alleen sociaal wenselijke antwoorden, en zodat zij worden gestimuleerd om na te denken over hun eigen standpunten en groepsidentiteiten.

De nadruk ligt op de politie tijdens het nationaalsocialisme en op de bespreking van actuele kwesties vanuit dit historische perspectief. Deze verbanden maken een kritische reflectie op de politie en de politiemechanismen en op het gedrag van het individu binnen de instelling mogelijk. Daarnaast beoogt het seminar om een beter inzicht te verschaffen in de manier waarop de politie en haar maatschappelijke rol veranderen in verschillende samenlevingen.

Regels die op het eerste gezicht het politiewerk lijken te bemoeilijken, zijn gemakkelijker te begrijpen wanneer men ze belicht vanuit de historische context. Tijdens het seminar kunnen de deelnemers spreken over en kritisch kijken naar de mensenrechten en naar de rol van de politie in de samenleving om die rechten te eerbiedigen en te beschermen.

De samenwerking tussen politieacademies en een herinneringscentrum van een concentratiekamp biedt nieuwe mogelijkheden voor mensenrechteneducatie op basis van historische kennis.

Belangrijke succesfactoren

Leg een verband tussen onderwerpen uit het verleden en hedendaagse onderwerpen. Dit is de belangrijkste uitdaging. Om ervoor te zorgen dat de deelnemers deze verbanden kunnen leggen, is het belangrijk om de structurele overeenkomsten en verschillen tussen het politiewerk in nazi-Duitsland en nu voor het voetlicht te brengen, om te laten zien hoe afzonderlijke aspecten aan elkaar gerelateerd zijn. De opleider moet een sterk verband leggen met de huidige context om de opleiding relevant te maken voor het dagelijkse politiewerk.

Laat de deelnemers nadenken over hun eigen beroep. Bij het behandelen van de politieterrorisme in nazi-Duitsland en de relevantie ervan voor actuele mensenrechtenkwesties kunnen agenten een defensieve houding aannemen wanneer zij zich te sterk identificeren met hun beroep of het gevoel hebben dat zij worden aangevallen. Het is daarom belangrijk om te bespreken hoe zij zelf aankijken tegen hun professionele rol. Zo voorkomt u dat zij bij de vergelijking van het politiewerk toen en nu het gevoel krijgen dat zij worden gewantrouwd.

Inzicht in de verschillen tussen de misdrijven van de nazi's en de mensenrechtenschendingen in de democratische samenlevingen van nu. De nazimisdrijven verschillen niet alleen wat betreft de reikwijdte van de huidige mensenrechtenschendingen. Het is belangrijk om rekening te houden met de verschillende rechtskaders en de verschillende vormen die de schendingen aannemen. Wanneer de deelnemers inzicht krijgen in de op mensenrechten gebaseerde waarden van de huidige democratische samenlevingen, die voor een deel een reactie zijn op de nazimisdrijven en andere mensenrechtenschendingen, kunnen zij de verschillen tussen totalitaire en democratische structuren duidelijker analyseren.

Overdraagbare patronen

Tijdens hun werk worden politieagenten geconfronteerd met burgerlijke rechten en vrijheden in het kader van overheidsmaatregelen. Zij mogen zich mengen in de rechten van mensen, maar moeten tegelijkertijd die rechten beschermen. Het basisvereiste om de veiligheidsbelangen te laten opwegen tegen de burgerlijke vrijheden in het politiewerk is ongeacht de nationale context van toepassing. Door de geschiedenis van nazi-Duitsland te bestuderen kunnen mensen zich beter bewust worden van het belang van basale mensenrechten vandaag en van de wijze waarop instellingen veranderen in verschillende politieke systemen.

Werknemers van andere overheidsinstanties lopen tegen vergelijkbare uitdagingen aan. Ook zij beschikken vaak over speciale bevoegdheden die zorgvuldig moeten worden gebruikt. De benadering die we toepassen in onze seminars voor de politie, waarbij de nadruk ligt op de instelling zelf, is dus ook toepasbaar op andere contexten, bijvoorbeeld in seminars voor de rechterlijke macht of de lokale overheid. Daarom kan het onderwijzen van mensenrechtenkwesties vanuit een institutioneel historisch perspectief ook worden gebruikt in educatie voor overheidsinstellingen op andere historische plaatsen of in educatieve activiteiten voor multinationale groepen, los van de nationale context.

Controlelijst/materiaal

- Flip-over en videoprojector
- Video- en audiopresentaties
- Schriftelijke documentatie en fotomateriaal voor groepswork
- Provocerende prikkels om controversiële, levendige gesprekken uit te lokken

Bron: Gezamenlijk project van de stichting Herinnering, Verantwoordelijkheid en Toekomst (EVZ), KZ-Gedenkstätte Neuengamme en de politieacademie van Thüringen, Duitsland: „Instellingen, mensenrechten en de geschiedenis van nazi-Duitsland”, in het programma „Mensenrechteneducatie”; opleiders/auteurs: Ulrike Pastoor, Oliver von Wrochem en Andreas Schneider: oliver.vonwrochem@bkm.hamburg.de

Praktijk 4: Opleiding aan de hand van scenario's

Op welke thematiek ligt de nadruk?	Praktische toepassing van mensenrechten Geïntegreerde mensenrechtenaanpak
Welke aspecten van het leren komen aan bod?	<ul style="list-style-type: none"> • Vaardigheden: situaties naspelen inzake de eerbiediging van de mensenrechten en met name het evenredigheidsbeginsel • Kennis: leren welke mensenrechten van toepassing zijn in bepaalde concrete situaties; de relevantie van het evenredigheidsbeginsel • Houding: de rol van de politie als hoedster van de mensenrechten erkennen
Wat zijn de doelstellingen?	<ul style="list-style-type: none"> • Internalisering van de mensenrechten via de praktische toepassing van het evenredigheidsbeginsel, ook in stressvolle situaties • De rol van de politie als instituut dat de mensenrechten beschermt • Leren aan de hand van feedback en persoonlijke reflectie • Een situatie vanuit een ander perspectief beleven (dader, betrokken partijen, politie)
Wat is de doelgroep?	Basisopleiding Scenariotraining wordt voornamelijk toegepast in het laatste deel van basisopleidingen, nadat de deelnemers al praktijkervaring hebben opgedaan.
Beschrijf de praktijk.	<p>Fase 1: Inleiding</p> <p>Reflectie met de hele groep en in werkgroepen over de rol van de politie en de beginselen van politiewerk met betrekking tot scenariotraining.</p> <p>De deelnemers spreken een aantal praktische regels af met betrekking tot een op de mensenrechten gebaseerd politieoptreden. Het is de bedoeling dat deze regels hen in het gehele proces begeleiden. De regels worden in de cursusruimte getoond en worden in latere fases weer aangehaald.</p> <p>Er worden communicatieregels vastgesteld om een sfeer van respect en oprechtheid te creëren. Een dergelijke feedbackcultuur is van groot belang voor het leerproces.</p> <p>De deelnemers wordt ook gevraagd een presentatie te geven over een boek dat over de mensenrechten gaat en dat zij in de loop van het semester moeten lezen.</p>

Fase 2: Scenario's

Op een speciale locatie die bestemd is voor scenariotraining, wordt een scenario opgezet. Voorbeelden van scenario's: huiselijk geweld, arrestatie in een mensenmenigte of het staande houden van een auto.

Scenario: huiselijk geweld

Een missie-instructeur speelt de hoofdrol (agressor, aanjager van het conflict enz.), terwijl de andere deelnemers hem of haar ondersteunen door de andere rollen van de scène te spelen. De tweede missie-instructeur is door het gele jasje herkenbaar als iemand die de situatie overziet. De „acteurs“ bereiden het scenario voor. De gespeelde daden, en met name de gewelddaden, worden van tevoren gepland.

De deelnemers die politieagenten spelen (in teams, 2-4 personen naargelang de situatie), ontvangen een noodoproep via de radio. Ze ontvangen geen details; net als in de praktijk moeten ze zelf poolhoogte nemen. Ze worden uitgerust met ongeladen rode opleidingswapens en pepperspray.

Tijdens het scenario moeten de politieagenten de situatie in goede banen leiden en handelen overeenkomstig de rechtsnormen en de mensenrechtennormen. Het scenario neemt ongeveer 10-20 minuten in beslag.

Meteen na het rollenspel wordt de „acteurs“ om feedback gevraagd. Hoe kijken ze aan tegen het optreden? Wat is er goed gedaan? Wat was moeilijk? Wat waren hun gevoelens bij deze situatie? De personen die de tegenstanders speelden, geven aan hoe zij de situatie hebben beleefd (Wat vonden zij van het politieoptreden? Welke emoties voelden ze? Wat werkte de-escalerend?)

Aan het eind gaan de missie-instructeurs in op de gebruikte tactieken, de toepasselijke rechtsnormen en mensenrechten en de alternatieven die de agenten hadden kunnen overwegen.

Scenario: Een auto staande houden

Bij dit scenario draait het om communicatievaardigheden. Twee deelnemers spelen een bestuurder en zijn medepassagier die door het rode licht zijn gereden. De politieagenten moeten de auto staande houden en de inzittenden bekeuren. In dit scenario wordt de communicatie op verschillende manieren belemmerd, en de agenten moeten daarmee weten om te gaan:

- De bestuurder heeft een gehoorprobleem.
- De bestuurder heeft een gehoor- en spraakprobleem.
- De bestuurder en de rijder (een koppel) beginnen te ruziën tijdens de staandehouding.
- De bestuurder wil de boete niet betalen en dringt aan op een lagere boete.

	<p>Fase 3: Videofeedback en reflectie</p> <p>Nadat alle deelnemers aan bod zijn gekomen, komt de voltallige groep weer bijeen. Elk scenario wordt opgenomen op video; de video's worden aan de hele groep getoond. De deelnemers worden opnieuw gevraagd feedback te geven (eerst de acteurs, dan de gele groep en ten slotte de opleiders) en leren van de uitvoerige analyse van hun acties en reacties.</p> <p>Aan de hand van de voorbeelden wijzen de opleiders op het verband tussen tactiek, professionaliteit en mensenrechten, en werken ze deze onderwerpen verder uit.</p> <p>Daarnaast wordt de deelnemers gevraagd een evaluatie te schrijven van het rollenspel.</p>
Methodologie	Rollenspel tijdens de scenario's, reflectie en discussie met de voltallige groep
Is er een verband met andere onderwerpen?	<ul style="list-style-type: none"> • De rol van de politie bij het beschermen van de mensenrechten • Essentiële mensenrechten in kwestie • Verband tussen gedragspatronen en houding

Randvoorwaarden

Aanbevolen aantal deelnemers	20-25 personen
Wat is het gewenste profiel van de opleiders?	Ten minste twee missie-instructeurs met grondige mensenrechtenkennis, goede acteervaardigheden, empathie en de flexibiliteit om de rollenspelen en de acteurs te begeleiden
In welke setting vindt de opleiding plaats?	<p>Een klaslokaal voor de voorbereiding (fase 1) en reflectie (fase 3), dat uitgerust is met technische apparatuur (camera en projector). Voor de feedback en de discussie wordt aanbevolen om de deelnemers in een kring op te stellen zodat zij elkaar kunnen aankijken.</p> <p>Een locatie waar de rollenspelen levensecht kunnen worden uitgevoerd</p>
Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?	<p>Inleiding (fase 1): duurt het gehele semester</p> <p>Rollenspelen (4-5 uur, afhankelijk van het aantal scenario's)</p> <p>Feedback en reflectie: (4-5 uur, afhankelijk van het aantal scenario's)</p>
Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?	Simulatie van levensechte situaties en uitdagingen met betrekking tot de mensenrechten waarmee de agenten in hun toekomstige baan te maken zullen krijgen

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

Met deze aanpak wordt het verband tussen het optreden van de politie en de mensenrechten duidelijk gemaakt. Tijdens de analyse van de scenario's komen de mensenrechtenkwesaties vanzelf aan de orde. Mensenrechtenkwesaties worden niet gezien als theoretische kwesaties, maar als de basis van het politiewerk en als logische factor van tactische overwegingen.

Scenariotraining helpt agenten om zich de mensenrechtenbeginselen eigen te maken. Door levensechte situaties na te spelen kunnen de deelnemers echt optreden in het rollenspel en anderen in vergelijkbare situaties bekijken. Dat is een waardevolle ervaring.

Daarnaast wordt de deelnemers gevraagd na te denken over hun acties en houding. Als onderdeel van het leerproces moeten zij omgaan met feedback. Zo maken zij kennis met een leerproces dat zij idealiter hun hele carrière in de praktijk blijven brengen.

Belangrijke succesfactoren

Het verband tussen mensenrechten en politiewerk aangeven. In het feedback- en reflectieproces moet het verband met de mensenrechten duidelijk worden. De opleider moet tijdens het spel kwesaties kunnen identificeren die relevant zijn voor de mensenrechten zodat de deelnemers scherper voor ogen krijgen dat de mensenrechten integraal deel uitmaken van hun werk.

Een uitdagend scenario kiezen. De opleider moet een scenario opzetten dat aansluit op het niveau van de groep. Al te lastige scenario's kunnen een te zware belasting vormen voor de deelnemers, tot frustratie leiden en het leerproces belemmeren.

Een feedbackcultuur tot stand brengen voor een geschikte leeromgeving. De gespreksleiders moeten van meet af aan een sfeer van vertrouwen en respect creëren in de klas. Omdat de deelnemers tijdens het rollenspel worden gefilmd en feedback krijgen van de andere deelnemers en de opleiders, staan zij in de kijker en worden zij in een kwetsbare positie geplaatst. Om te zorgen voor een sfeer van vertrouwen moet de opleider een aantal richtsnoeren opstellen om de gezamenlijke feedbacksessie vanaf het begin langs de juiste lijnen te laten verlopen. De feedback moet zorgvuldig worden gegeven en moet ingaan op de positieve en negatieve aspecten, zodat de deelnemers de opmerkingen kunnen verwerken in hun leerproces. De opleider moet de deelnemers geruststellen dat het opgenomen materiaal alleen wordt gebruikt voor deze opleiding, tenzij alle betrokkenen toestemming geven om het ook voor andere doeleinden te gebruiken.

Geloofwaardige scenario's opzetten. Tijdens het acteren moeten de deelnemers vergeten dat ze een rol spelen en moeten zij doen wat de situatie vereist. Daarom moet een zo geloofwaardig mogelijk scenario worden opgezet en moet de tegenspeler goed kunnen acteren, moeten de deelnemers het rollenspel goed voorbereiden en moeten de locatie en de encenering realistisch zijn, met inbegrip van rekvisieten. De missie-instructeurs moeten het proces streng begeleiden als de deelnemers de situatie niet serieus nemen.

Overdraagbare patronen

Scenariotraining helpt op doeltreffende wijze om zich de mensenrechtenbeginselen eigen te maken. In een goed opgezette opleiding vindt een veelomvattend leerproces plaats. Een dergelijk proces omvat een voorbereidende fase waarin de theoretische basis wordt gelegd, scenario's waarin de deelnemers een integrale mensenrechtenaanpak in de praktijk kunnen brengen en tot slot een intensieve reflectiefase waarin het draait om feedback en zelfevaluatie.

Bron: Politieacademie SIAK, Oostenrijk; opleiders/auteurs: Remo Pusca en Thomas Greis
remo.pusca@gmx.at

Praktijk 5: Diversiteitsopleiding

Op welke thematiek ligt de nadruk?	De focus ligt op stereotypen, vooroordelen en discriminatie, de aanpak van dominantie, organisatiecultuur, onaanvaardbaar gedrag en uitdagende werkvormen.
Welke aspecten van het leren komen met name aan bod?	Deze praktijk is gericht op alle drie de leerdimensies (kennis, vaardigheden en houding), maar een echte wijziging van de houding kan alleen op de lange termijn worden bewerkstelligd.
Wat zijn de doelstellingen?	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleggen waarom men oog moet hebben voor diversiteit en gelijke kansen • Opsommen waar vooroordelen vandaan komen en er uitleg bij geven • Uiteenzetten wat we bedoelen met stereotypen, vooroordelen en discriminatie, uitleggen wat de negatieve effecten ervan zijn en aangeven waar die zich voordoen in het politiewerk • Uitleg geven bij de termen „positieve actie” en „positieve discriminatie”, en aangeven hoe die van elkaar verschillen • Groepen in kaart brengen die regelmatig te maken krijgen met stereotypen, vooroordelen en discriminatie • Uitleggen hoe de politie haar imago bij minderheidsgroepen kan verbeteren <p>Deze doelen komen voort uit de hogere doelen van het lesplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De pluriforme samenleving waarin wij leven en werken erkennen, en de individuele en collectieve behoeften van de mensen identificeren • Stereotypen, vooroordelen en discriminatie aanwijzen en de gevolgen ervan voor het individu en de organisatie erkennen • De verschillen tussen positieve actie en positieve discriminatie en de implicaties ervan voor het politiewerk herkennen <p>Persoonlijke houdingen, waarden en vooroordelen evalueren, betwisten en bespreken</p>
Wat is de doelgroep?	Deze opleiding is bedoeld voor agenten die een hogere politieopleiding volgen. Het betreft daarbij pas in dienst getreden agenten die nog in hun proeftijd zitten. Zij hebben al een inleidende opleiding gehad bij hun eigen afdeling, waarin diversiteitsbewustwording misschien oppervlakkig aan de orde is gekomen.

Beschrijf de praktijk.	<p>De deelnemers worden ingeleid in het doel en de beoogde leerresultaten van de cursus. De lessen worden ondersteund door een powerpointpresentatie van het bedrijf. Diversiteitsbewustwordingsopleiders dienen de structuur van de presentatie te volgen, maar kunnen het materiaal rustig brengen, zodat de deelnemers de „richting” en niet de „inhoud” van de lessen kunnen bepalen. Aan het eind van iedere les komt u terug op de leerdoelen en -resultaten om te controleren of die zijn behaald, en kunnen de deelnemers eventuele vragen stellen die nog niet zijn beantwoord.</p> <p>Het materiaal wordt op drie manieren aangeboden tijdens module 2 van de opleiding in de proeftijd. Na een inleiding op diversiteit tijdens de eerste cursusweek wordt het onderwerp geïntegreerd in andere onderdelen van het tien weken durende programma, en worden adviseurs op het gebied van gemeenschapseducatie uitgenodigd om de deelnemers op een geschikt moment in de cursus toe te spreken.</p> <p>Van agenten wordt ook verwacht dat zij met bewijzen uit hun operationele werk aantonen dat zij diversiteit respecteren, en dat zij in een later stadium verwante operationele ervaringen bespreken.</p>
Welke methodologie wordt toegepast?	<p>Tijdens diversiteitsbewustwordingsopleidingen komen tal van activiteiten aan bod, maar over het algemeen passen de meeste opleiders een techniek toe die de interactie en het delen van persoonlijke ervaringen bevordert, met als doel de behandelde concepten in context te plaatsen.</p> <p>De cursisten kunnen de diversiteitsbewustwordingsopleiders altijd buiten de cursusuren bereiken met vragen die tijdens de formele bijeenkomsten niet zijn beantwoord of die zij niet in de openheid aan de orde durfden te stellen of te bespreken.</p>
Is er een verband met andere onderwerpen?	<p>Het diversiteitsprogramma is sterk verbonden met andere onderwerpen in het programma en is als horizontaal onderwerp geïntegreerd in de gehele cursus.</p>

Randvoorwaarden

<p>Aanbevolen aantal deelnemers</p>	<p>Er mogen maximaal 30 personen deelnemen; er zijn klassen geweest met minder dan 20 deelnemers. Er kunnen meerdere klassen naast elkaar bestaan.</p>
<p>Wat is het gewenste profiel van de opleiders?</p>	<p>Alle opleiders werken voor de politieacademie. Alle diversiteitsbewustwordingsopleiders hebben een cursus voor opleider gevolgd bij een gecertificeerd extern bureau. De opleiders kunnen politieagenten of burgerfunctionarissen zijn, onder wie voormalig agenten. De meeste opleiders werken voor de afdeling die de opleiding van agenten in de proeftijd verzorgt, al zijn ook verschillende stafleden van andere afdelingen opgeleid. Zij verlenen op ad-hocbasis assistentie.</p>
<p>In welke setting vindt de opleiding plaats?</p>	<p>Alle activiteiten vinden plaats in het reguliere klaslokaal van de groep. Hoewel de locatie, opzet en grootte kunnen verschillen, moet de ruimte zijn uitgerust met een interactief whiteboard en een videospeler.</p>
<p>Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?</p>	<p>De inleiding op diversiteitsbewustwording is opgedeeld in 16 sessies van 45 minuten, verdeeld over twee dagen (in totaal 12 uur). Hoewel het niet mogelijk is om precies te berekenen hoeveel tijd aan diversiteitsbewustwording wordt besteed als onderdeel van de cursus, krijgen de agenten de mogelijkheid om met drie adviseurs op het gebied van gemeenschapseducatie te spreken. Die gesprekken duren elk drie kwartier (2,25 uur in totaal).</p>
<p>Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?</p>	<p>Alles wordt in het werk gesteld om de opleiding te koppelen aan de operationele context, maar dat is bij deze oefening moeilijk, omdat de deelnemers doorgaans geen operationele politie-ervaring hebben, tenzij zij eerder een ondersteunende politiefunctie hebben verricht of als gemeenschapswerker of stadswacht hebben gewerkt. Alle deelnemers kunnen voor de besproken onderwerpen evenwel putten uit hun levenservaringen.</p> <p>De deelnemers worden er regelmatig aan herinnerd dat de discussies niet louter theoretisch zijn en dat de opleiding nauw aansluit op het politieoptreden dat van hen wordt verwacht. De volgende bij de opleiding gebruikte slides maken dit duidelijk.</p>

	<p style="text-align: right;"><small>SCOTTISH POLICE COLLEGE SCOTTISH POLICE SERVICES AUTHORITY</small> </p> <h2 style="text-align: center;">Assessment</h2> <ul style="list-style-type: none"> This module on 'Diversity' will be directly assessed within this courseand in <u>all aspects</u> of your Police training..... and every minute of your future life as a Police Officer. <p style="text-align: center;"><small>NOT PROTECTIVELY MARKED</small></p>
	<p style="text-align: right;"><small>SCOTTISH POLICE COLLEGE SCOTTISH POLICE SERVICES AUTHORITY</small> </p> <h2 style="text-align: center;">Community & Race Relations</h2> <p style="text-align: center;">Not just part of your job</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <h3 style="margin: 0;">It is your job !</h3> </div> </div> <p style="text-align: center;"><small>NOT PROTECTIVELY MARKED</small></p>

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

Dankzij de opnemings van diversiteit als horizontaal onderwerp in het programma en de koppeling ervan aan de operationele ervaringen kunnen de deelnemers diversiteit beter erkennen als integraal aspect van hun werk in plaats van als een afzonderlijke taak die hun wordt opgelegd.

In cursusevaluaties zijn de deelnemers doorgaans positief over diversiteitsbewustwordingsopleidingen:

„Interactieve lessen, goed tempo, boordevol nuttige informatie.“

„Ik heb er veel van geleerd.“

„Zeer interessant. Ik werd me bewust van zaken waar ik zelf niet aan had gedacht.“

„Interessant en plezierig.“

„Veel interactie en video's die de lessen ondersteunden.“

Belangrijke succesfactoren

De vorm en de opzet van dit soort opleidingen hangen af van de vaardigheden en de houding van de opleiders.

Kies de beste praktijkmensen als opleiders. De personen die worden geselecteerd en voorbereid om de diversiteitsbewustwordingscursussen te geven, moeten in algemene zin tot de beste praktijkmensen behoren. In de selectieprocedure moet de gekozen kandidaat aangeven bereid te zijn hiervoor een opleiding te volgen en vervolgens cursussen over dit onderwerp te verzorgen. Men kan goede opleiders voor diversiteitsbewustwordingscursussen niet zomaar aanwijzen.

Voorkom gemengde boodschappen. Zodra de opleiders voor diversiteitsbewustwordingscursussen zijn aangewezen en zijn opgeleid, moeten zij in woord en daad een ondubbelzinnige boodschap uitdragen. Niets staat het succes van diversiteitsbewustwordingscursussen meer in de weg dan gemengde boodschappen.

Hoewel de naleving van deze punten geen garantie vormt voor het halen van de doelstellingen, is dat laatste vrijwel onmogelijk wanneer deze punten niet worden nageleefd.

Overdraagbare patronen

Cursussen van dit type lijken effect te hebben. De deelnemers staan ervoor open en hebben schijnbaar weinig moeite om aan de normen te voldoen. Of dit komt door de diversiteitsbewustwordingsopleiding of door kwaliteiten die zij voor hun indiensttreding al bezaten (hopelijk dat laatste), is niet gemakkelijk vast te stellen, maar geen enkele deelnemer kan het opleidingsprogramma over dit onderwerp afronden zonder grondige (hoewel verre van encyclopedische) kennis over diversiteit.

Bron: Association of Chief Police Officers (ACPOS), Schotse politieacademie; opleider/auteur: Brenda Armstrong: brenda.armstrong@spsa.pnn.police.uk

Praktijk 6: Interculturele communicatie – werken met mensen uit andere culturen

Op welke thematiek ligt de nadruk?	Interculturele communicatie Non-discriminatie
Welke aspecten van het leren komen met name aan bod?	Kennis: andere culturen en religies Houding: openstaan voor andere culturen en tradities; respect tonen
Wat zijn de doelstellingen?	<ul style="list-style-type: none"> • Bruggen bouwen tussen politieagenten en migrantengemeenschappen (opbouwen van vertrouwen) • Een ander perspectief ervaren • Interculturele communicatievaardigheden ontwikkelen • Een interculturele dialoog bevorderen/initiëren
Wat is de doelgroep?	Politieagenten tot en met het middenkader, die nog steeds „op straat” werken. Deelname is vrijwillig.
Beschrijf de praktijk.	<p>Fase 1: Theorie: sessie/discussie in de klas</p> <p>Opleiders met een verschillende etnische achtergrond (Russisch, Turks, Ghanees) geven een inleiding op de kenmerken van hun herkomstcultuur en onderstrepen de diversiteit van hun culturele achtergrond, om te voorkomen dat bestaande stereotypen worden versterkt. Bespreek het volgende tijdens de discussie in de klas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de perceptie van culturen; • verschillende culturele ervaringen (de ontmoetingen van de deelnemers); • de perceptie van de vertegenwoordigde gemeenschappen; • misverstanden die voortkomen uit een gebrek aan kennis over en communicatie met elkaar. <p>Fase 2: E-leren</p> <p>Als „huiswerk” voor een periode van vier à vijf weken en in voorbereiding op de derde fase wordt de deelnemers gevraagd hun kennis over de belangrijkste wereldreligies te vergroten via een e-cursus.</p>

	<p>Fase 3: Een ontmoeting met de gemeenschappen</p> <p>Het laatste deel van de cursus draait rond een bezoek aan de plaatselijke moskee en een Afrikaanse ngo. De deelnemers kunnen rechtstreeks het gesprek aangaan met vertegenwoordigers van deze gemeenschappen, relevante kwesties bespreken en standpunten uitwisselen. Een (Afrikaans of Turks) diner maakt deel uit van de bijeenkomst.</p> <p>Follow-up</p> <p>Als follow-up van deze workshop zijn voetbaltoernooien en gezamenlijke kookcursussen georganiseerd om te blijven werken aan de doelstellingen van het seminar.</p>
Welke methodologie wordt toegepast?	<p>Voornamelijk discussies die worden geleid door personen uit verschillende gemeenschappen</p> <p>Elektronische leermiddelen voor de theorie</p>
Is er een verband met andere onderwerpen?	<p>Discriminerende etnische profilering</p> <p>De mensenrechten van politieagenten</p>

Randvoorwaarden

Aanbevolen aantal deelnemers	<p>Theorie – 15 deelnemers</p> <p>In fase 3 vindt een bijeenkomst plaats tussen een gelijk aantal gemeenschapsvertegenwoordigers en deelnemers.</p>
Wat is het gewenste profiel van de opleiders?	<p>De opleiders moeten veel kennis van zaken hebben en afkomstig zijn uit gemeenschappen waarmee de politie lokaal veel contact heeft.</p> <p>Het wordt aanbevolen om in fase 1 agenten met een migrantenachtergrond in te zetten als opleiders.</p>
In welke setting vindt de opleiding plaats?	<p>In de klas zitten de deelnemers in een kring, met de gezichten naar elkaar.</p>
Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?	<p>3 dagen (2 dagen discussie in de klas en een 1-daagse excursie naar gemeenschapscentra), plus e-leren. (De verschillende fasen liggen een paar weken uit elkaar zodat men tijd heeft om na te denken.)</p>
Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?	<p>Politieagenten werken in een pluriforme samenleving. Contacten onderhouden met alle groepen in de samenleving buiten de context van het politiewerk en de kennis over verschillende tradities, religies en bijbehorende gedrag patronen vergroten. Deze ervaring komt politieagenten van pas in hun contacten.</p>

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

Deze aanpak geeft politieagenten de mogelijkheid om contact of zelfs relaties op te bouwen met leden van gemeenschappen waarmee zij normaal geen persoonlijke contacten onderhouden. Gedurende het seminar (met inbegrip van de reflectieperiode in de tweede fase) worden de deelnemers uitgenodigd om de zaken vanuit een ander perspectief te bekijken om andere culturen beter te gaan begrijpen. Door het persoonlijk te maken en het individu met zijn/haar persoonlijke behoeften en angsten te erkennen, wordt het vaak gemakkelijker om moeilijke problemen en geschillen op te lossen.

Belangrijke succesfactoren

Vind de juiste personen. Een belangrijke factor in een dergelijk proces is het vinden van geschikte personen die de discussie in de fasen 1 en 3 kunnen leiden. De opleiders en de gemeenschapsvertegenwoordigers moeten een constructieve bijdrage leveren aan discussies over onderwerpen die vaak controversieel en emotioneel zijn.

Zorg ervoor dat de gespreksleider een sfeer van vertrouwen tot stand brengt. De centrale gespreksleider van het seminar moet van meet af aan een sfeer van vertrouwen en respect tot stand brengen.

Overdraagbare patronen

Tijdens een bijeenkomst was sprake van spanning tussen een Afrikaanse man en de politie, omdat hij een nare ervaring had tijdens een politiecontrole. „Ik dacht dat we nooit met elkaar zouden kunnen opschieten, maar toen we vertrokken zei hij: „Kom je ons nog eens opzoeken?“”

Bron: Politieacademie en Maisha e.V. African Women, Duitsland; opleiders/auteurs: Udo Groezinger: udo.groezinger@polizei.hessen.de, en Virginia Wangare Grainer: info@maisha.org

Praktijk 7: Programma over mensenrechten en terrorismebestrijding

Op welke thematiek ligt de nadruk?	Terrorismebestrijding, bescherming van de mensenrechten
Welke aspecten van het leren komen met name aan bod?	Kennis: internationale mensenrechtennormen en beste praktijken inzake de bestrijding van terrorisme
Wat zijn de doelstellingen?	De staten die zijn aangesloten bij de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) helpen om de mensenrechtennormen beter na te leven in de strijd tegen terrorisme.
Wat is de doelgroep?	Ervaren beleidsmakers, ambtenaren en professionals die zich bezighouden met terrorismebestrijding. De meeste cursussen zijn gericht op wetshandhavers.
Beschrijf de praktijk.	<p>Het mensenrechten- en terrorismebestrijdingsprogramma van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de OVSE (ODIHR) heeft een opleidingsmodule ontwikkeld inzake terrorismebestrijding en mensenrechten, plus een aantal expertdocumenten, waaronder met name het handboek <i>Countering Terrorism, Protecting Human Rights</i>. De module biedt uitvoerige begeleiding bij de grondbeginselen van de internationale mensenrechtenwetgeving en -normen. In dit handboek komen de toepasselijke mensenrechtennormen en goede praktijken op het gebied van terrorismebestrijding aan de orde. Professionals kunnen het als bron gebruiken bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van strategieën, maar het kan ook als aanvullend naslagwerk worden gebruikt in het ODIHR-opleidingsprogramma. Het in het Engels en Russisch beschikbare handboek kan worden gebruikt als tekstboek of naslagwerk voor de nationale opleidingsprogramma's van de nationale politieacademies, rechterlijke instanties en andere relevante instanties in de OVSE-landen.</p> <p>Het handboek en de opleidingsmodule vormen een gedegen basis voor een kerncursus over mensenrechten en terrorismebestrijding.</p>
Welke methodologie wordt toegepast?	De cursus is gericht op een nationaal publiek en een nationale context. Het is de bedoeling dat de cursus praktisch en interactief is. Hiertoe worden tijdens de opleiding scenario's en casestudy's gebruikt.
Is er een verband met andere onderwerpen?	Algemene mensenrechten en veiligheid

Randvoorwaarden

Aanbevolen aantal deelnemers	Het aantal deelnemers bedraagt meestal 15 à 25.
Wat is het gewenste profiel van de opleiders?	De opleiders hebben veel beroepservaring met mensenrechten en terrorismebestrijding en met het ontwikkelen en doceren van mensenrechtencursussen. Uit de feedback van de deelnemers blijkt dat zij het waarderen als de opleiders politie-ervaring hebben. Hetzelfde geldt voor andere beroepen, zoals advocaten, rechters en openbaar aanklagers.
In welke setting vindt de opleiding plaats?	De setting verschilt (nationale politieacademies, OVSE-veldoperaties, andere plaatsen).
Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?	2,5 dag
Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?	Sommige onderwerpen zijn vooral in een bepaalde context relevant. Voorafgaand aan de opleiding moeten het land en de doelgroep worden onderzocht/geanalyseerd. De opleiding moet worden toegesneden op de behoeften van de deelnemers.

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

De deelnemers waarderen deze praktijkscenario's, waarin een situatie of gebeurtenis wordt omschreven en waarbij de deelnemers opmerkingen plaatsen of vragen beantwoorden. In de loop van de cursus presenteert de opleider de scenario's, die doorgaans betrekking hebben op de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), naargelang het behandelde onderwerp. Aan het slot van elke discussie over een scenario legt de opleider, om zijn/haar punt te illustreren, uit wat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft besloten.

Belangrijke succesfactoren

Selecteer de scenario's zorgvuldig. De herkenbaarheid van de scenario's helpt de deelnemers om de internationale mensenrechtennormen te vertalen naar hun dagelijkse werkzaamheden. De feedback is zeer positief.

Overdraagbare patronen

De scenario's kunnen ook worden toegepast in andere soorten opleidingen.

Controlelijst/materiaal

OVSE-ODIHR-handboek *Countering Terrorism, Protecting Human Rights*

Bron: OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de OVSE); opleider/auteur: Marina Narvaez: marina.narvaez@odhr.pl

Praktijk 8: Homofobe en transfobe haatmisdrijven

Op welke thematiek ligt de nadruk?	Non-discriminatie
Welke aspecten van het leren komen met name aan bod?	Kennis, vaardigheden en houding
Wat zijn de doelstellingen?	De opleidingsactiviteiten zijn bedoeld om vertrouwen te kweken tussen de politie enerzijds en lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen (LHBTI) anderzijds om de melding en monitoring van haatmisdrijven te bevorderen. De activiteiten hebben ook als doel om de politie beter bekend te maken met LHBTI-persoon, zodat agenten gepast kunnen reageren in aanwezigheid van slachtoffers.
Wat is de doelgroep?	De doelgroep bestaat uit politieagenten die direct in contact komen met slachtoffers en gevictimiseerde gemeenschappen en politiestructuren (die verantwoordelijk zijn voor de juiste besluitvorming en de tenuitvoerlegging van strategieën tegen haatmisdrijven).
Beschrijf de praktijk.	<p>Haatmisdrijven zijn een duidelijke mensenrechtenschending. Het eerste deel van de opleiding biedt een overzicht van de nationale, Europese en internationale instrumenten die er bescherming tegen bieden.</p> <p>Het tweede deel biedt concrete inzichten in de identiteit van de gevictimiseerde gemeenschappen en legt de bijbehorende terminologie uit aan de agenten, zoals „seksuele geaardheid“, „transgenders“, „haatmisdrijf“, en de achterliggende concepten. Ook worden realistische rollenspelen opgevoerd. Er is flexibiliteit vereist om de concepten aan te passen aan de verschillende nationale of lokale contexten. Van tevoren moeten de opleidingsbehoeften en -doelstellingen grondig worden geëvalueerd. Ngo's kunnen met hun kennis over de omstandigheden, omgeving en identiteit van mogelijk gevictimiseerde gemeenschappen helpen bij het opzetten en uitvoeren van een cursus die aansluit op de lokale of nationale omgeving.</p> <p>Deze cursus heeft betrekking op non-discriminatie en/of alle vormen van haatgeweld. De cursus kan worden aangevuld met specifieke, speciale opleidingsactiviteiten over homofobe en transfobe haatmisdrijven.</p>
Welke methodologie wordt toegepast?	Rollenspelen, scenario's; communicatie en interactie met de betreffende gemeenschappen
Is er een verband met andere onderwerpen?	Non-discriminatie, slachtofferbescherming

Randvoorwaarden

Aanbevolen aantal deelnemers	
Wat is het gewenste profiel van de opleiders?	Sommige opleiders werken voor ngo's die gespecialiseerd zijn in LHBTI-rechten en voor ngo's uit de gemeenschap (op nationaal en Europees niveau). Andere opleiders zijn verbonden aan gelijkheidsinstanties, zoals het Deense instituut voor de mensenrechten (DIHR). Ook zijn er bevoegde politieopleiders van lokale politiediensten betrokken.
Hoeveel tijd neemt de oefening in beslag?	Cursussen in het kader van het project „Haatmisdrijven opsporen en aanpakken” duren gemiddeld 2 x 2 of 2 x 2,5 dagen.
Wat is het verband tussen de oefening en de politiepraktijk?	Voornameijk politieagenten die in nauw contact staan met slachtoffers van misdrijven/haatmisdrijven, om ervoor te zorgen dat zij door de vergaarde kennis meer oog krijgen voor de slachtoffers. In sommige landen stellen politieorganisaties verbindingsofficieren aan die regelmatig contact met verschillende gemeenschappen moeten onderhouden, waaronder de LHBTI-gemeenschap.

Wat zijn de innovatieve aspecten van deze praktijk?

De projecten van de Internationale Vereniging voor lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, trans- en interseksuelen in Europa (ILGA-Europa) bouwen voort op bestaande opleidingsactiviteiten, zoals die van het ODIHR. De veelbelovende praktijken zijn afkomstig uit de landen en regio's waar al uitgebreide, alomvattende opleidingscursussen zijn opgezet voor alle politieagenten, vanaf de basisopleiding tot een leven lang leren, die ingaan op alle vormen van haatgeweld, waaronder homofoob en transfoob geweld.

ILGA-Europa heeft veelbelovende praktijken verzameld in *Joining forces to combat homophobic and transphobic hate crime – Cooperation between police forces and LGBT organisations in Europe* (september 2010), en met name in het laatste hoofdstuk waarin de Schotse en Catalaanse praktijken worden beschreven.

Belangrijke succesfactoren

Erken dat er samenhangende of gedeelde doelstellingen zijn. Het succes hangt in grote mate af van het vermogen van LHBTI-ngo's en de politietroepen en -autoriteiten om te erkennen dat hun doelstellingen met elkaar in overeenstemming zijn of dat zij gedeelde doelstellingen hebben.

Verbind u aan deze doelstellingen. Zodra aan deze voorwaarde is voldaan, moeten de betrokken politieorganisaties en -agenten zich oprecht verbinden aan deze doelstellingen en moeten ngo's evenzeer hun best doen om de politiecultuur te begrijpen. Zo niet, dan is de input van de ngo's mogelijk minder waardevol. Tot slot is het opbouwen van vertrouwen absoluut essentieel; het is een voorwaarde voor een geslaagde samenwerking tussen de politie en ngo's.

Overdraagbare patronen

De twee beschreven projecten hebben als doel om patronen met betrekking tot homofobe en transfobe haatmisdrijven over te dragen aan andere landen. Het in het kader van het project „Haatmisdrijven opsporen en aanpakken” ontwikkelde materiaal is bijvoorbeeld al vertaald in verschillende talen en gebruikt in verschillende nationale contexten (Denemarken, Letland en Portugal).

Bron: Internationale Vereniging voor lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, trans- en interseksuelen – ILGA-Europa; opleider/auteur: Joel le Deroff: joel@ilga-europe.org

Links:

Het door ILGA-Europa gecoördineerde project „Working with the police & challenging LGBT-phobic hate crime”, beschikbaar op: http://old.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime_hate_speech/projects/ilga_europe_hate_crime_project

Het door het Deense instituut voor de mensenrechten (in samenwerking met ILGA-Europa) gecoördineerde project „Tracing and Tackling Hate Crime against LGBT persons”, beschikbaar op: http://old.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime_hate_speech/projects/dihr

FRA – BUREAU VAN DE EUROPESE UNIE VOOR DE GRONDRECHTEN

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Wenen – Oostenrijk
Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
twitter.com/EURightsAgency